

De Crevice garden en zijn planten

Eén van de interessantste vormen van een rotstuin is de *rotsspletentuin* of *crevice garden*. Deze methode van rots tuinieren is ontstaan in Tsjechië. Onder crevice gardening verstaat men het planten van rotsplanten in smalle spleten tussen stenen. Ook in de traditionelere rotstuinen worden wel eens planten in speciaal daarvoor uitgespaarde spleten gezet, maar bij de Tsjechische methode bestaat bijna alle plantruimte uit dergelijke voegen, spleten en scheuren.

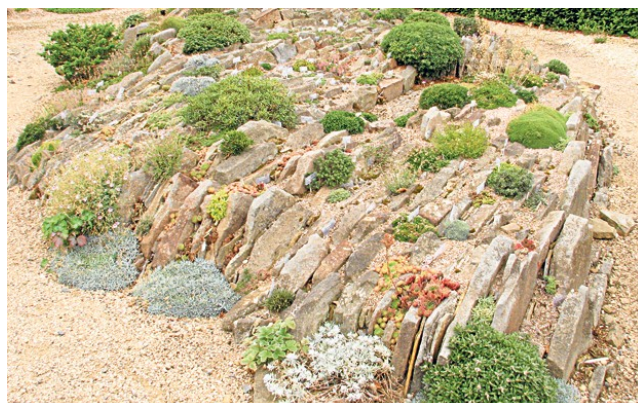
De redenatie achter deze methode is dat veel rotsplanten van nature in spleten en scheuren in het gesteente groeien. Deze planten stellen weinig eisen aan de grond en zijn tevreden met een smalle spleet in een rotsblok waarin wat zand en stof is gewaaid. Zij kunnen in een dikke laag grond niet opboksen tegen de concurrentie van soorten die aangepast zijn aan die omstandigheden. Grond blijft voor hun ook vaak te lang nat, warmt misschien niet snel genoeg op, of de groei gaat vanwege het grote voedselaanbod te laat door, waardoor de planten niet op tijd afrijpen en te zacht de winter ingaan.

Deze rotstuin vorm doet het meest denken aan de manier waarop rotsplanten in hun natuurlijke omgeving voorkomen. In de natuur zien we dat gelaagde steensoorten aan de oppervlakte komen met in de spleten tussen die lagen allerlei plantensoorten, een natuurlijke crevice garden.

Als u een crevice garden wilt aanleggen, kunt u het beste uitgaan van 'gelaagde' steensoorten (b.v. flagstones) of platte stenen. Om een natuurgetrouwe uitstraling te krijgen is het wenselijk dat één soort stenen wordt gebruikt. De meest geschikte dikte is tussen 3 en 5 cm. Dikkere stenen zijn met een platte beitel en een hamer gemakkelijk te splijten. Afstrooien met schilfers van dezelfde steensoort maakt uw crevice garden tot een plaatje.

Bij een crevice garden wordt, net als bij andere vormen van rotstuinen, met hoogteverschillen gewerkt. De stenen kunnen met de helling mee lopen, zodat je in de spleten tussen de stenen kijkt. Maar het is ook mogelijk om de stenen haaks op de helling te gebruiken, zodat je tegen de rijen stenen aankijkt. Varieer de ruimte tussen de stenen al naar gelang de behoefte van de te planten soorten.

De Crevice garden en zijn planten

Ook is het mogelijk om een soort 'eiland border' aan te leggen, die 'bol' uit het gazon op reist. Een trough of trog inrichten als crevice garden kan natuurlijk ook, beste kan men dan uitgaan van een wat breder model trog.

De plaatsing van de stenen kan zowel verticaal als onder een hoek. Door de stenen schuin te plaatsen kunt u mini biotoopjes creëren voor soortjes die liever niet te veel regen op hun rozetjes/bladeren krijgen of liever een beetje in de schaduw staan.

Deze crevice wordt opgevuld met een zeer "schraal" (trog op de foto is met een (te) rijk mengsel gevuld) mengsel. Het is een mengeling van : grof zand - japans split - bims - lavakorrel - grover split en enkele delen (± 1 op 5) goede leemaarde (recept Kris de Raeymaeker).

Onderstaande lijst is niet "alles omvattend", maar geeft voor de beginnende liefhebber voldoende keuze, hoewel dit niet wil zeggen dat ze allemaal "even gemakkelijk" zijn.

Plantensoorten die van deze omstandigheden houden:

Adonis distorta, $\pm$

Aethionema kotschyi, klein ($\pm 7-10$ cm) blad houdend half heestertje, met roze bloemhoofdjes, zonnig, bloei in 5-7

A. schistosum, roze bloeiend

Androsace bulleyana, 10-20 cm, rood bloeiend in 5-6, zonnige plek maar niet de gehele dag, heeft mogelijk een dakje in de winter nodig, monocarp,

A. villosa var. *arachnoidea*, 2-5 cm, wit bloeiend met groen geel hartje in 4-5, zon, kalkhoudende omstandigheden

A. carnea var. *laggeri*, 5-10 cm, roze bloeiend in 4-8, kussen vormend

A. mathildae, 5-10 cm, wit bloeiend met een geel hartje, rozet vormend, kort levend maar zaait zich zelf uit,

A. muscoidea, ± 5 cm, wit tot li roze bloeiend in 4-6, harige rozetjes

Aquilegia bertolonii, 15 cm (mits de juiste kloon), violet blauw bloeiend in 6-7 met gele meeldraden,

A. jonessi, ± 10 cm, blauw bloeiend in 7, zon tot hlf.schaduw, vochthoudend substraat, uit de USA

A. laramiensis, 5-25 cm, groen-crème bloeiend in 6-7, endemisch in de Laramie Mountains Wyoming, schraal mengsel anders wordt het blad hoger dan de bloemen

A. scopulorum, 5-20 cm, erg variabel in kleur bloeiend in 5-6, rechtop staande bloemen, zon tot hlf.schaduw, uit de USA

Arenaria purpurascens, ± 5 cm kussen vormend, winter groen, roze bloeiend in mei-juni, zon, heeft mogelijk een dakje in de winter nodig.

A. Tetraquetra, ± 5 cm kussen vormend, wit bloeiend in juni, zon, bladranden vaak wit door kalk aanslag, kalkhoudende omstandigheden heeft mogelijk een dakje in de winter nodig, endemisch in Spanje.

Aster alpinus, $\pm 10-20$ cm, roze-violet en wit bloeiend in 5-6, zon, vochthoudend substraat

De Crevice garden en zijn planten

Callianthemum anemonoides, ± 15 cm, li. roze tot wit bloeiend in 4-5 met anemoonachtige bloemen, zon -hlf. schaduw, kalkhoudende omstandigheden

C. kernerianum, 10-20 cm hoge vaste plant met anemoonachtige bloemen, bloei mei, blauw-grijs blad, kalkhoudende omstandigheden

Campanula 'Cantata', compacte kussen vormend soortje, bloeit licht blauw met 'tube' achtige bloemen

C. alpina, 5-15 cm, lichtblauw bloeiend in 7-8, wollige behaarde stengel, grondbladeren in rozet, penwortel vormend dus diep substraat

C. bellidifolia

C. bornmuelleri, ± 10 cm, blauw bloeiend, rozet vormend, kalkhoudende omstandigheden

C. choruhensis, ± 5-10 cm, crème witte bloemen, goed op de drainage letten, favoriet van Zdenek Zvolanek

C. cochleariifolia, ± 10 cm, blauw bloeiend in 6-7, zon, kalkhoudende omstandigheden

C. zoyzii, ± 20 cm (bloemstengel), zode vormend, buisvormige licht blauwe bloemen bloeit 6-7.

Clematis columbiana var. *tenuiloba*, mauve bloeiend 15-30 cm (zie foto)

C. columbiana var. *tenuiloba* 'Ylva', blauw bloeiend

C. marmoraria, ± 10cm hoog maar kan tot 60 cm Ø worden, wit bloeiend in 5-6, zon, winter groen, mannelijke of vrouwe-lijke bloemen aan aparte planten, manne-lijke bloemen zijn iets groter (2-3 cm) dan vrouwelijke bloemen (1.5-2.5 cm).

Daphne alpina, kan 50 cm worden, wit bloeiend

D. arbuscula, tot 25 cm, roze bloeiend in 5-7, naaldachtige donkergroene bladeren

D. petraea, tot 15 cm, roze bloeiend (er is ook een wit bloeiende 'Albiflora') in 6-7, kronkelende stengels, er is een dubbelbloemige vorm van 10 cm hoogte.

D. x hendersonii, tot ± 30 cm, bleek roze bloeiend in 5-6, wintergroen, er bestaan meerdere cultivars van deze natuur hybride, bv. 'Fritz Kummert' van 8 cm en 'Marion White', 30 cm, wit bloeiend. Meer info over Daphne, kijk eens op

<http://www.daphnes.be/>

D. x 'Leila Haines' ± 10 cm, roze bloeiend in 5-6, een natuur hybr. van *D. cneorum* en *D. striata*

Dianthus alpinus, 5-10 cm, diep roze of zalm kleurig, bloeit in 3-7, kussen vormend, zoet geurend

D. brevicaulis, 15-25 cm, roze met gele basis bloeiend in 4-6, winter groen, geen gemakkelijke

D. haematocalyx ssp *pindicola*, ± 10 cm, compact (Grieks) roze bloeiend in 6-7, kussen vormend soortje met blauwgrijs blad

D. simulans, meest compacte kussen vormende soort, roze bloeiend in 5-6, winter groen

D. webbianus (syn. *D. erinaceus* var. *alpinus*), ± 10 cm, kussen vormend bloeit roze in 5-6, zon

Draba acaulis, ± 10 cm, geel bloeiend in 3-5, kussen vormend, zon tot hlf schaduw

D. brunifolia ssp *olympica*, geel bloeiend

D. mollissima, ± 5 cm, geel bloeiend in 4-5, zon, enigszins vochtige plaats

D. yunnanensis, harig (afdakje gewenst) grijs blad, geel bloeiend

Dryas octopetala, ± 10 cm, wit bloeiend in 4-6, zon tot hlf. schaduw, zode vormend, humusrijk substr.

D. x suendermanii (= *D. octopetala* x *D. drummondii*), zou beter geschikt zijn voor onze omstandigheden, verder idem als *D. octopetala*

De Crevice garden en zijn planten

Erigeron chrysopsidis 'Grand Ridge', bloeit (geel) van mei tot de vorst

Eriogonum umbellatum var. *porter*, 5 cm, geel bloeiend in 6-9

Erinus alpinus, ± 10 cm, lila bloeiend in 5-7 er is ook een witbloeiende vorm van, zon - hlf.schaduw

Globularia bellidifolia (syn. *G. meridionalis*), ± 5-10 cm, blauw bloeiend in 5-7, zon

G. incanescens, ± 10 cm, blauw bloeiend in 5-7, zon, pol vormend, vormt geen uitlopers,
kalkhoudende omstandigheden

Gypsophila repens, ± 10-15 cm, wit of roze bloeiend in 6-8, zon,

Hymenoxys lapidicola, ± 10 cm, gele margrietachtige, syngelloze bloemen in 4-6, kussen vormend

H. grandiflora, 10-30 cm, grote gele margrietachtige bloemen bloeiend in 7-8, hoger en losser
qua groei dan *H. lapidicola*, bloem staat hoger boven het blad

Hypericum imbricatum, ± 10 cm, geel bloeiend, kalk houdende omstandigheden.

Iberis pruitii, ± 5-15 cm, wit tot roze bloeiend in 4-5, zon, winter groen

I. saxatilis (syn. *I. petraea*), ± 15 cm, wit bloeiend in 5 met mogelijk een nabloei in 9-10,
hlf. heester, winter groen

Kalmia latifolia 'Elf', voor de wat grotere crevice, ± 40-90 cm h + Ø, clusters van bleek roze knoppen
met na opening witte bloemen in 5-6, zon-hlf. schaduw, winter groen, licht zuur
substraat.

Kalmiopsis fragrans (syn. *K. leachiana*), ± 30 cm, roze bloeiend in 3-4, zon-hlf. schaduw, hlf. heester

Leontopodium alpinum, ± 20 cm, wit bloeiend in 7-9, zilvergrijs viltig blad

L. alpinum ssp *nivale*, ± 15 cm, verder idem als *L. alpinum*

L. alpinum 'Mignon', met z'n ± 10 cm de kleinste, verder idem als *L. alpinum*

L. nivale, ± 15 cm, verder idem als *L. alpinum*

Lewisia columbiana subsp. *rupicola*, ± 15-30 cm, roze tot paars bloeiend in 5-6, zon-hlf.schaduw

L. tweedy, ± 15 cm, li geel/abrikoos kleurige bloeiend in 4-6, zon-hlf.schaduw, goede drainage
vooral rond wortelhals, iets opgaande bladrozet.

Lithodora oleifolia, ± 15 cm, blauw bloeiend in 7, zon

Moltkia petraea, dwerg heester ± 20-40 cm, do. violetblauw bloeiend in 4-7, zon

Morisia monanthos, ± 5 cm, geel bloeiend van 3 tot 7, zon, vochthoudend, niet te karig substraat,
geen kalk, afdakje in de winter gewenst

Oenothera lavandulifolia. (Syn: *Calylophus lavandulifolius*), ± 30 cm, geel bloeiend in 5-7, zon, droge
kalk houdende omstandigheden

Paederota bonarota, ± 10- 20 cm, violetblauw bloeiend in 7-8, kalk houdende omstandigheden

Papaver rhaeticum (syn. *Papaver alpinum* ssp *rhaeticum*), ± 5-20 cm, geel, oranjegeel of wit bloeiend in

Phlox pulvinata, arm mengsel, alleen brekerzand en japans split ! In de winter trogje afgedekt

P. douglasii (of *caespitosa*) 'Zigeunerblut', ± 10 cm, roze-rood bloeiend in 4-5, mat vormend

Physaria alpina, ± 10 cm, diep geel-oranje bloeiend in 6-7, zon, grijs blad in rozet vorm, heeft penwortel, ook de
zaaddozen zijn decoratief

Phyteuma confusum, ± 10-15 cm, paarsblauw bloeiend in 6-8, zon

P. hemisphaericum, ± 5-30 cm, blauw bloeiend in 7-9, zon, kalk houdende omstandigheden

Potentilla nitida, ± 5-10 cm, wit of roze bloeiend in 7-8, wintergroen, zon, kalk houdende omstandigheden

Primula auricula ssp. *ciliate*, een wat kleinere versie van de gewone *P. auricula*, goud-geel van kleur,
bloeiend in 3-5 en geurend

Pulsatilla ???

Ramonda myconi (syn. *R. pyrenaica*), ± 10 cm, paars bloeiend in

R. nathalia, en *R. nathalia* 'Alba', ± 10cm, kleiner en minder krachtig dan de *R. myconi*, bloeit wit met
een geel oog in 6, rozet vormend, voor schaduw zijde van de crevice

Salix polaris, ± 10 cm, rode katjes boven ovaal ronde groene blaadjes

S. reticulata, ± 8 cm, de netbladige wilg

De Crevice garden en zijn planten

Salvia caespitosa, ± 10cm, licht roze tot paars bloeiend in 5-6, zon, harig groen-grijs blad,

S. daghestanica (syn. *S. canescens* var. *daghestanica*), 20 cm hoog, violetblauw bloeiend in 5-6, zilvergrijs blad

Saxifraga's zijn vrijwel allemaal geschikt voor een crevice garden, ik noem er toch maar enkele;

Sax. cochlearis '*Pseudo-valdenis*', zilver blad sax., wit bloeiend, traag groeiend kussen vormend soortje

Sax. retusa, kussen vormend, roze bloeiend van 5-8

Silene acaulis '*Frances*', ± 3 cm, li. roze bloeiend in 4-5, hele compacte traag groeiende cultivar van *S. acaulis*, zon, goede drainage (gevonden op de Shetland eilanden)

S. bolanthoides, ± 5-10 cm, roze bloeiend in 4-6, goed doorlatend substraat,

Synthyris missurica, ± 10 cm, diep blauw bloeiend in 2-3, (opstaande) trosvormige bloem

S. pinnatifida, ± 10-15 cm, lavendelblauw bloeiend in 6-8, grijs blad, **opgepast**: plant heeft de nare gewoonte om zijn bloemknoppen af te stoten als de winter niet koud genoeg geweest is (aldus de AGS)

S. reniformis, ± 5-15 cm, klokvormig paars tot blauwviolet, soms wit, bloeiend in 3-4, hlf. schaduw, licht vochtig substraat.

Thlaspi rotundifolium, ± 3-15 cm, kruipende stengels, paars bloeiend in 6-9, bloemen in een bol scherm, penwortel tot 40 cm, plant van kruipende puinhelling

Geraadpleegde bronnen;

- Handboek voor de Rotstuin, de NRV jubileumuitgave ISBN 978-90-815879-1-4
- The Crevice Garden and its Plants, Zdenek Zvolanek, uitg. AGS ISBN 978-0-90-004878-4
- Foto's komen van internet

Veel leesplezier

Cor van Kapel

Aanleg crevice garden in de Bangsbo Botanic Garden Denmark o.l.v. Zdenek Zvolánek, foto door Bangsbo Botanic Garden.